

Kultur- og debattredaktør Hilde Sandvik
debatt@bt.no
Redaksjon: Ingvild Sæterstøl, Egil Horne Mikkelsen og Aslaug Eide.

NHO går utenom

FAGSJEF I NHO Service, Even Hagelien, og undertegnede er enig om at det er behov for å rydde opp i bemaningsbransjen. Det samme er LO, YS og Unio, som alle har gitt uttrykk at de ikke er imot den delen av direktivet som likebehandler vikarer og ansatte. Disse reglene kan innføres gjennom nasjonale lover.

Uenigheten er som følger. Alle innrømmer at fast ansettelse er det beste for arbeidstakeren, derfor har man i arbeidsmiljøloven meget strenge bestemmelser for midlertidige ansettelser. For at man ikke skal kunne omgå de strenge bestemmelsene ved å ansette folk gjennom vikarbyråer, er det derfor en egen paragraf i loven som presiserer at de samme strenge kravene for midlertidige ansettelser også skal gjelde vikarer.

NHO hevder at denne paragrafen i arbeidsmiljøloven må oppheves dersom Norge implementerer direktivet. Nå er det andre som hevder det motsatte, men dersom Norge slutter seg til direktivet, så vil det ikke være det norske Storting som fastslår hva som er norsk rett, men EU-/EFTA-domstolen. Erfaringene med denne domstolen er at den i liten grad har forståelse for lover, avtaler og praksis i norsk og nordisk arbeidsliv. Det er typisk for debatten at tilhengerne av direktivet ikke kommer inn på denne problemstilling. Det gjelder også Hagelien.

VIKARBYRÅDIREKTIVET vil ikke føre til økt vikarbruk fordi det vil redusere mulighetene til å underbetale vikarene, hevder Hagelien. Men hvorfor er NHO da så opptatt av å endre arbeidsmiljøloven, slik at det åpnes et «smutthull» som gjør det nærmest fritt fram å hyre inn vikarer? Arbeidsforhold dreier seg om mer enn lønn, noe jeg nevner i mitt innlegg ved å vise til innsigelsene til professor i arbeidsrett ved UiO, Stein Evju, som får frem at dette dreier seg om langt mer enn lønn: Oppsigelsesvernet blir svekket dersom fast ansatte blir erstattet av vikarer som kan fjernes på kort varsel. Graden av fagorganiserte vil kunne gå ned når folk er tilknyttet et vikarbyrå istedenfor den bedriften de jobber i. Og streiker vil få mindre slagkraft når flere blir tilsatt i vikarbyråer. Det er høyst forståelig hvorfor NHO er for direktivet.

Hvorfor fagorganisasjoner med nesten 1,4 mill. medlemmer går imot direktiver er oppsummert fra LO-sekretariatet: «Uten garantier for at någjeldende bestemmelser og de foreslåtte tiltak kan videreføres uhindret av EØS-reglene, kan heller ikke LO gi sin tilslutning til å implementere direktivet.»

ODD E. RAMBØL

Hvor er e-posten? Hvor er sms? Jeg er sikker på jeg hadde dem i går!

Lysbakken er ikke alene

LETTER: Audun Lysbakken lette etter dokumenter som ikke var journalført. Dermed blir det vanskelig å se hele saksforløpet i tildelingssaken til Jenteforsvaret.

FOTO: STIAN LYSBERG SOLUM, SCANPIX

JOURNALFØRING

Vilde Ronge,
leder av Norsk Arkivråd

JOURNALFØRING av sms. Journalføring av e-post. Offentliglovens demokratiske prinsipper. Innsyn og folkets rett til kontroll. Dette er begreper som oppfyller en arkivars vete drøm og som i disse dager er begreper på «alles» lepper. I debattprogrammer i beste sendetid på TV. I dagspressen og på nett. Og foranledningen? Statsråd Audun Lysbakken og hans departement, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD), lette tilsynelatende fortvilet etter manglende dokumenter i ministeriets journal. BLD hyrte sågar inn snushaner fra Statsministerens kontor, sies det. Hvor er hele saksforløpet i tildelingssaken til Jenteforsvaret? De finnes i hvert fall ikke der de burde, i BLDs journal.

FOR MANNEN i gaten, er kanskje journalbegrepet noe man helst forbinder med sykehus og leger, pasientjournalen. Men i arkivsammenheng er journalen noe som enhver offentlig virksomhet er forpliktet til å føre, hver eneste dag. Det er en komplett oversikt over alle saksdokumenter som oppstår i løpet av livet

til en sak. Eller skal være det, komplett altså. Nedfelt gjennom flere paragrafer i arkivlov og offentliglov er journalen en forutsetning for at saksbehandlingen i stat og kommune er etterprøvbart, at likebehandling praktiseres, at saksmappene er komplette og at frister holdes. Journalen er selve nøkkelen til innsyn. Den skal sikre vår demokratiske rett til å se hvordan offentlige midler blir brukt. Men hva hjelper det hvis relevante og viktige dokumenter utelates fra journalføring?

NORSK ARKIVRÅD (NA) er Norges største interesseorganisasjon for arkiv med over 1200 medlemmer. Det vi brenner for er arkivdanning, det vil si det daglige arbeidet med «å holde styr på» dokumentprosessen som skjer hver dag i alle typer virksomheter, privat som offentlig, liten som stor. Når virksomheter sender e-poster, SMS-er, tradisjonelle brev og kontrakter, hit og dit, så skapes det arkiver, og alt dette i sum dokumenterer således virksomhetens gjøren og laden. For dem som jobber i offentlige virksomheter, gjøres dette ikke bare for å ivareta virksomhetens hukommelsesbygging og støtte i den daglige saksbehandlingen, men vel så mye for at offentligheten skal kunne gå etter i sømmene.

Vi arkivarer har således en viktig jobb når vi blir tildelt ansvar

for å forvalte journalen og tilrettelegge for gode rutiner for å drive inn dokumentene. Men hva skjer når dokumentene ikke finner veien til arkivet? Ja, vi har loven i hånd. Ja, vi har rutinene på plass. Men nei, dokumentene kommer ikke, journalen er ikke komplett. Spesielt gjelder dette e-post og SMS, som er svært utbredt, men «privatisert». Den enkelte ansatte må selv sørge for journalføring av saksrelatert e-post og SMS, og det er her det svikter. Forby e-post og SMS? Nei, men systematisk opplæring og bevisstgjøring av politikere og ansatte må til.

OM FOLK TENKER pasientjournal når de hører ordet «journal», er det vår påstand at folk tenker gammelt når de hører ordet «arkiv». Historie, kultur, Riksarkivet, kirkebøker og folketellinger. Men begrepet arkiv rommer så mye mer enn det. Det historiske arkivet er endestasjonen for et langt liv, et liv som betinger en god fødsel og oppvekst. At arkivdanningsprosessen skjer på best mulig måte er en forutsetning for et effektivt og åpent byråkrati og et godt historisk arkiv i fremtiden. Ser man på organiseringen av arkivfeltet på

nasjonalt plan i dag, gjennomføres denne av en tenkning om at arkiv = kultur.

Men vi som jobber med arkivdanning anser oss ikke for å være kulturarbeidere! Vi driver med forvaltning, med levende arkiver, her og nå! Og for at offentlige virksomhetes arkiver skal bli komplette, ta innover seg «nye» formater som e-post, SMS og dokumentasjon fra sosiale medier, må det en satsing og en koordinering til fra myndighetenes side. Anerkjenn arkivdanning som et eget fagområde! Løft oss ut av Kulturdepartementet og inn i Fornings-, administrasjons- og kirkedepartementet! Så kan vi sammen jobbe for å få til bedre arkiver, fylldigere dokumentasjon, bedre saksbehandlingsrutiner, komplette journaler og derav igjen, gi folk anledning til faktisk å kontrollere hva offentlige midler blir brukt til! Denne gangen var det Lysbakken og BLD som fikk svi, men tro oss, han er ikke alene. Hull i journalene oppstår hver eneste dag, i alle departementer og alle offentlige virksomheter for øvrig.

Journalen skal sikre vår demokratiske rett til å se hvordan offentlige midler blir brukt